

ČRNO na BELEM

VESTNIK SINDIKALNE PODRUŽNICE ŠT. 1 »LJUDSKA PRAVICA«

PRVI PLENUM NAŠE PODRUŽNICE PO OBČNEM ZBORU

Nujno je že bilo, da upravni odbor naše podružnice skliče prvi plenum. Pregledati je bilo treba delo sindikalnega aktiva v zadnjih mesecih, opozoriti na pomanjkljivosti, da jih čimprej odpravimo in da se zlasti poživijo delo v komisijah in grupah. Napraviti bi bilo treba tudi obračun, kako izpolnjujemo sklepe občnega zbora. Plenum je bil 15. maja.

Na žalost se nismo nanj dovolj pripravili. To se je zlasti izkazalo pri diskusiji. Nikakor tudi ne moremo biti zadovoljni, da na plenumu niso posebej poročali predsedniki vseh komisij in grupni poverjeniki vsaj nekaterih grup. Zato pa smo tem bolj pričakovali, da bodo posegli vsaj v diskusijo. Zaokroženo poročilo o celotnem delu podružnice je podal tajnik tov. Svetic. Razumljivo je, da se ni mogel dovolj poglobiti v delo posameznih komisij, ker bi to bila naloga predsednikov. Prav tako ni mogel bolje obdelati dela ali nedelavnosti grup. Plenum pa je bil vsekakor koristen že zato, ker je opozoril na nekatere slabosti, ki jih bo mogoče kmalu odpraviti. V ta namen so bili sprejeti nekateri sklepi. Prav zaradi tega pa moramo misliti že zdaj na drugi plenum, se s stalnim delom pripravljati nanj ter zlasti izboljšati grupe. Ždi se, da so v grupah kar za dovoljni, da čim manj delajo in če jih čim manj kdo opozarja na delo. Plenum ni mogel pokazati, da bi iz grup izšel vsaj en sam predlog za izboljšanje dela ali kakršen koli ukrep v komisijah ali upravnem odboru.

PROIZVODNI USPEHI

Iz tajniškega poročila je razvidno, da je naš delovni kolektiv proizvodnih oddelkov dosegel lepe proizvodne uspehe v prvem četrtletju. Delovna organizacija je očitno precej dobra, čeprav sindikalna zavest članstva ni na primerni višini. Če bi tudi sindikalna organizacija dosegala podobne uspehe kakor delavstvo posameznih proizvodnih oddelkov, bi mogli biti mnogo bolj zadovoljni, kakor smo.

Slabše smo izpolnili januarski plan — le do 75.42%, kar pomeni 9.08% letnega plana. Zato pa smo februarški plan presegli za 20.21% in izpolnili 14.77% letnega plana. Mesečni plan marca smo presegli za 42.55% in dosegli 29.99% letnega plana. Naš delovni kolektiv je najbolje izpolnil četrtletni plan med vsemi grafičnimi kolektivi v Sloveniji, in sicer za 55.2%.

Tudi aprila smo dosegli lep proizvodni uspeh; mesečni plan smo presegli za 3.46%, letni plan pa dosegli do 59.35%.

Tajnik je posebej omenil tekmovanje v počastitev tridesetletnice Komu-

nistične partije Jugoslavije. Delovni kolektiv je tekmoval 20. aprila in izpolnil dnevni plan za 122.75%.

DELOVNE NORME — TEKMOVANJE

Delovne norme dosegajo v večini oddelkov. V prvem trimesečju so jih dosegali povprečno za 106%. V aprilu so jih posamezni oddelki izpolnjevali takole: knjigoveznica 105%, strojnica 104%, litografija 111%, strojna stavnic 116%, ročna stavnic 108% in klišarna 101%.

Urejeno je plačevanje po storilnosti posameznikov. Delo vsakogar ocenjujejo in glede na kakovost izdelkov se odbije do 20% od mezde.

Sindikalna podružnica je prejela dopis s pojasnilom, zakaj je bil naš delovni kolektiv lani izločen iz tekmovanja in ocenjevanja kolektivov grafičnih podjetij. Znano je, da smo se pritožili proti ocenjevalni komisiji v Beogradu, ki je lani ocenjevala delo najboljših tiskarskih podjetij in grafičnih podružnic v državi. V dopisu je rečeno, da pritožba ni upravičena. Dokler ne bodo raziskali, kakšne so razmere v našem podjetju, kolektiv ne more biti ocenjen. Republiški odbor za ocenjevanje pa zaradi odločbe zvezne komisije ni mogel oceniti našega kolektiva.

PROIZVODNE KONFERENCE

V sporazumu z vodstvom podjetja so sklenili, da se bodo proizvodne konference delile po oddelkih, ki jih bodo združili v tri skupine. V vsaki skupini bodo združeni oddelki, ki so med seboj po delu tesneje povezani, in sicer takole: strojna in ročna stavnic, strojnica knjigotiska in tehnična pisarna; vsi oddelki v zvezi s časopisom; vsi drugi oddelki.

Prva proizvodna konferenca je bila 26. aprila. Obravnavali so, kako so oddelki zaposleni, pregledali delo po normah in izpolnjevanje plana. Strojnic knjigotiska je prezaposlena, medtem ko je bila ročna stavnic brez dela. Sprejeli so deset sklepov, da bi vse pomanjkljivosti odpravili vsaj postopno, če že ne vseh hkrati.

Komisija za tarifo in tekmovanje je bila skoraj popolnoma nedelavna.

KULTURA IN PROSVETA

Razen dela komisije za tarifo in tekmovanje ima najpomembnejše naloge kulturnoprosvetna komisija. Za dvig ideološke ravni članstva prireja komisija predvsem redna politična predavanja po oddelkih, da bi s predavanji zajeli čim več članstva.

Končal se je trimesečni tečaj za aktiviste. Uspehi niso bili dovolj zadovoljivi. Tečajniki niso redno obiskovali predavanj.

Tajnik je tudi omenil, da članstvo premalo sodeluje pri našem glasilu.

Titova štafeta

Ko k nam pomlad prihaja polnih rok, prinaša seme novega poleta; nastopa čas mogočnega razcveta stvarjalnih sil, ki zlite v silen tok

življenja lepšega so kri in sok; pri nas za čas merilo niso leta; na poti zmag emo Titova štafeta! — za vsako nálogo najkrajši rok!

Vsak dan naš silen kolektiv poveže uspehov novih vedno lepšo kito, da plan povsod čim bolj, čimprej preseže.

Na svetu več ne bo nikomur skrito, da naše ljudstvo zmáge vse doseže, da zmag je sto z imenom zlito — Tito.

List bi opravljal zelo koristno delo že s tem, če bi v njem obravnavali povsem konkretno vprašanja posameznih oddelkov, skušali čim bolj vneto odpravljati vse pomanjkljivosti, izmenjavali izkušnje, ki si jih pridobijo posamezniki pri delu, predlagali izboljšave, se vzgajali itd. Prav bi bilo, da bi posamezne grupe ali oddelki pa tudi komisije tekmovali med seboj, kdo bi napisal čim več kar najboljših prispevkov ter več pripomogel, da bi bili skupni uspehi delovnega kolektiva in podjetja čim lepši.

Podružnica je dobila lepo sindikalno dvorano, ki pa jo mnogo premalo uporabljamo. Do plenuma je bilo v nji šest proslav. Lahko bi jih bilo mnogo več.

Mnogo premalo je tudi zanimanja za knjižnico, ki je precej bogata. Članstvo naše podružnice bi moralo vsekakor zelo mnogo brati in se zlasti politično izobraževati. Čim bolj bi uporabljalo knjižnico, tem bolj bi jo tudi izpolnjevali. Ob večjem zanimanju bi bilo mogoče organizirati tudi bralne skupine in razprave o posameznih leposlovnih delih. To bi bilo velikega pomena zlasti za razvoj mladine.

PRESKRBA

Poročilo vsebuje podatke o blagu, ki ga je članstvo prejelo v prvih štirih mesecih letos. Ni pa kritično obdelano delo komisije za preskrbo. Iz prometa je razvidno, da je komisija precej delavna. V prvih treh mesecih je znašala skupna vrednost razdeljenega blaga 373.354 din. Med drugim je bilo razdeljeno 2527 litrov vina, 760 parov sandal, 50 likalnikov, 63 kg moke, 35 plaščev za kolesa, 38 zračnic in raznih živil za 94.657 din.

Tudi aprila je bil precej živahen promet. Komisija je razdelila 50 električnih kuhalnikov, za 41.652 din raznih živil, 822 litrov vina, 357 litrov kisa in raznega blaga za 14.888 din. Skupna vrednost aprila razdeljenega blaga znaša 189.915 din.

FIZKULTURA

Kljub vsem prizadevanjem predsednika komisije za fizikulturo komisija ni mogla doseči kakšnih pomembnejših uspehov. Delavnih je le nekaj članov. Z ustanovitvijo »Grafičarja« so bili dani pogoji, da bi se fizikultura še bolj razživela tudi v našem podjetju. Fizikulture prireditve, pri katerih sodelujejo naši fizikulturniki, kažejo, da bi mogli stalno dosegati zelo lepe uspehe. Tako smo na primer pri smučarskih tekmah dosegli prvo mesto. Prav tako so naši fizikulturniki dobro zastopali podružnico na krosu. Dvakrat na teden je za naše fizikulturnike odprto telovadišče, ki ga pa članstvo mnogo premalo obiskuje.

RACIONALIZACIJA IN IZUMI

Komisija za racionalizacijo in izume je v prvem četrtletju proučila predloge in proglasila tov. Ažnoha za racionalizatorja. Z Ažnohovo racionalizacijo bo podjetje prihranilo na leto okrog 26.000 din. Komisija je nadalje priznala za racionalizatorja tudi tov. E. Kolariča, ki je po dolgotrajnem študiju sestavil dobro lepilo in s tem omogočil neovirano delo klišarni. Poprej so dan za dnem vračali plošče iz kopirnice in jedkalice, po uporabi novega lepila pa ni več pomanjkljivosti.

Predlog P. Jesiha za izdelavo naprave za umivanje valjev pa ni izvedljiv, ker strojnica ni dovolj prostorna.

SOCIALNO SKRBTSTVO IN DOPUSTI

Komisija za socialno skrbstvo in dopuste je sporazumno z vodstvom podjetja uredila vprašanje rednih letnih dopustov. Višji forumi so poslali naši podružnici 10 nakaznic za bivanje v raznih počitniških domovih. Šest tovarišev je že bilo na dopustih v počitniških domovih.

Iz sklada za pomoč članstvu so izplačali 6000 din.

Komisija si je zastavila kot glavno nalogo, da čim prej odpre naš počitniški dom. V ta namen smo priredili devet delovnih izletov v Lovran. Članstvo je urejevalo vrt in pomagalo pri popravilu poslopja ter ureditvi doma. Komisija je zadovoljivo opravila svojo nalogo in zdaj je dom odprt.

Izkazalo se je, da je v našem podjetju zelo visok odstotek bolezenskih izostankov. Povprečno v tiskarniških oddelkih znašajo bolezenski izostanki 8,5%, v upravi pa celo 9,47%.

DELOVNA ZAŠČITA

Komisija je delala v zvezi z odločbo delavske inspekcije. Dela pa ne opravijo točno v roku, ker so težave z materialom. Garderobe še niso urejene. Prošnja za delovne obleke še ni bila ugodno rešena. V delu so toplovodne naprave, da bosta imeli strojnica in ročna stavница tudi poleti toplo vodo.

DELO PO GRUPAH

Značilno je, da je grupa knjigotiska najboljše po sindikalnem delu in v proizvodnji. Na žalost mnoge grupe precej zaostajajo za njo.

Iz mesečnih grupnih poročil je razvidno, da so na sestankih po grupah razpravljali največ o proizvodnih vprašanjih, sindikalno delo pa so pustili skoraj popolnoma na strani. Napačen odnos do sindikalnega dela se kaže v tem, da se referenti, ki so določeni za

posamezne komisije v grupah, pritožujejo, češ da ne prejema nobenih navodil od upravnega odbora. Moralo bi pa iz grup samih izhajati mnogo več pobud. Grupe so prejele glavna navodila, ki bi jih bilo treba prilagoditi posebnim razmeram v posameznih grupah. Medtem pa so se grupe po večini omejile na to, da so imele po enkrat na mesec sestanek, ne pa navadno takrat, ko bi bilo to potrebno.

Pohvalno je treba omeniti grupo strojnice, ki je na svojo pobudo izdelala za oddelek grafikon, tako da ima pregled nad dnevno proizvodnjo in kako dosega plan. Stalno vodijo evidenco o vsem delu, na sestankih pa ugotavljajo, kakšne so bile pomanjkljivosti in kako bi jih naj odpravili. Delavnosti te grupe si ne moremo razlagati le s tem, da sta v strojnici dva člana upravnega odbora. V nekaterih grupah je po več članov upravnega in nadzornega odbora, vendar ne morejo pokazati kakšnih posebnih uspehov.

Vsaka grupa bo morala imeti svoj mesečni načrt, če bo hotela dosegati boljše uspehe. Delo po načrtu bo pa treba stalno kontrolirati.

DISKUSIJA

V diskusiji se je tovariš Paradiž dotaknil predvsem dela komisije za tekmovanje. Ugotovil je, da je bilo poročilo o delu te komisije preveč suho. Razčleniti bi bilo treba zlasti tekmovanje 20. aprila, tako da bi bilo razvidno, ali ni bil dnevni uspeh samo slučajen. — Nadalje bi se bilo treba dotakniti tekmovanja v počastitev II. kongresa Zveza sindikatov Slovenije, zakaj tudi naša podružnica bi se naj tega tekmovanja častno udeležila. V našem podjetju ima sindikalna organizacija tudi pomembno nalogo, da bi kolektiv dosegel čim večje uspehe v boju za kakovost izdelkov. Na plenumu bi bilo treba nadalje razpravljati o vzgoji strokovnega kadra, zlasti še, ker se je izkazalo, da so bili naši vajenci precej slabi. Tudi v našem podjetju bi morali razmišljati o ustanavljanju delovnih brigad. V resnici smo tudi že pri nas začeli ustanavljati delovne brigade, o čemer pa poročilo referenta na plenumu ne govori. Vse sindikalno delo pa bi moralo sloneti tudi na politični osnovi in bi nikakor ne smelo biti prakticistično. Tovariš Paradiž je več ali manj upravičeno kritiziral, da predsedniki komisij in grupni poverjeniki niso sodelovali v diskusiji.

Izmed zastopnikov posameznih komisij je posegel najbolj živahno v diskusijo predsednik komisije za socialno skrbstvo in dopuste M. Skalar. Govoril je o pereči nalogi, da čim bolj znižamo odstotek bolezenskih dopustov. Komisija za socialno skrbstvo se mora mnogo bolj zanimati za zdravstvene razmere članstva, vsi pa moramo nuditi tovariško pomoč zares bolnim in razkrinkavati simulantne.

V diskusiji je kritično ocenil delo podružnice zastopnik krajevnega odbora tov. Pelicon. Ugotovil je, da so pogoji za uspešnejše sindikalno delo, kar kažejo zlasti proizvodni uspehi v prvem letošnjem četrtletju. Članstvo se nedvomno zaveda svojih osnovnih nalog ter prispeva delež v proizvodnji. Grajal je nedelavnost grup in naglasil, da jim mora upravni odbor nuditi več podpore. Podružnica bo morala voditi mnogo boljše evidenco nad vsem svojim delovanjem in pošiljati popolnejša poročila višjim forumom, tako

da bo mogoče pravilno oceniti njeno delovanje, ko bo spet prišel čas ocenjevanja kolektivov. Če ne bomo temu posvetili večje pozornosti, se ne bomo smeli čuditi, ako bomo spet izpadli iz tekmovanja.

Podružnica bi morala mnogo bolj živo sodelovati pri ponovnem proučevanju uredbe o plačah za izdajo dopolnilnih predpisov. Pri nas tudi nismo posvetili primerne pozornosti znižanju polne lastne cene. Nujno potrebno je, da končno rešimo vprašanje kulturnoprosvetnega sektorja, ki se vleče že nekaj let. V nekaterih pogledih nam je lahko zgled kolektiv Triglavske tiskarne. Tam so dosegli mnogo večje uspehe z raznimi racionalizatorskimi novostmi in ukrepi. Z novim načinom priprave klišejev je mogoče tiskati namesto 30.000 izvodov 300.000. Na plenumu bi bilo treba nadalje razpravljati o naši menzi, o ekonomiji in ljudski inspekciji, ki bi morala opozarjati na pomanjkljivosti. Tov. Pelicon je naglasil, da bi upravni odbor moral imeti natančen mesečni delovni načrt, tako da bi bilo mogoče aktivizirati vse članstvo in stalno dosegati primerne uspehe, da bi »Ljudska pravica« končno prejela prehodno zastavo.

SKLEPI

Na podlagi poročila in diskusije so bili sprejeti naslednji sklepi:

Za predsednika kulturnoprosvetne komisije se kooptira tovariš Jože Braduč; za predsednika komisije za tarifo in tekmovanje plenum kooptira tovariša Apfla; upravni odbor naj ima vsak mesec skupno sejo z grupnimi poverjeniki; grupe morajo imeti po potrebi sestanke, najmanj pa enkrat na mesec; na množičnih sestankih, na sejah in v našem listu je treba kritizirati poimensko vse tiste člane, ki ne izpolnjujejo konkretnih nalog; mesečna poročila podružnice za višje sindikalne forume morajo biti točna in treba jih je ob pravem času oddajati; uvesti je treba natančno evidenco o prostovoljnem delu članstva, za kar odgovarja Albina Mikol; nadzorni odbor naj stalno nadzira izpolnjevanje sklepov.

Naše sindikalne prireditve

Tudi sindikalne prireditve so pomemben del nalog sindikalne organizacije. Vsekakor niso namenjene samo prirediteljem, marveč v prid vsega članstva. Toda kako gledamo nanje? Ob začetku II. kongresa ZSS smo sklicali slavnostno konferenco, da damo poudarek pomembnemu kongresu. — Predsednik J. Urbančič je govoril o vlogi in razvoju sindikatov pri nas. S konference smo poslali pozdravno pismo kongresu. Toda dvorana je bila na pol prazna.

V tednu boja proti jetiki je podružnica priredila predavanje. Zdravnik, ki je predaval pred kakšnimi pet in dvajsetimi (!) poslušalci, bi zaradi lepega, zares poljudnega, vsakomur razumljivega in koristnega predavanja zaslužil, da bi mu izkazali hvaležnost vsaj s srednje dobro udeležbo. Predavanje je bilo namenjeno vsemu članstvu, ne pa morda le nekaterim tovarišicam in tovarišem iz pisarn.

NAŠA PROSLAVA PRVEGA MAJA

Kronist bi poročal o kulturni prireditvi naše sindikalne podružnice takole: »Zvečer pred praznikom prvega maja je naša sindikalna podružnica priredila proslavo. Sodelovali so recitatorji, pevski zbor in govorni zbor. Kulturni del proslave je bil skrbno pripravljen in prirejen.«

*

Z njegovim poročilom pa bi ne bili zadovoljni, ker je presuho. Kronist pove komaj, kaj je podružnica priredila. Priprave na prireditev ga sploh ne zanimajo. Prav priprave pa najbolj vplivajo na kakovost prireditve.

*

Repoter bi pa prikazal prireditev takole:

»Prvi maj! Dan pregleda uspehov in sil delovnega ljudstva. Tudi naši prireditelji so se potrudili, da smo častno proslavili velik praznik.

Naša prireditev je pokazala višino našega delovnega poleta in pričala o uspešnih graditvah. Prireditve ni dala le poudarka prazniku s svojim programom, temveč tudi množično udeležbo nastopajočih. Sodelovalo je mnogo več ljudi kakor navadno. Samonikla zamisel programa se je posrečila.

Pisec reportaže »O borbi delavskega razreda, ki si je pod vodstvom svoje Partije izvojeval zmago in zdaj gradi z vsem delovnim ljudstvom Jugoslavije socializem,« je spretno vpletel pesmi Mileta Klopčiča in Toneta Seliškarja, ki

sta v teh pesmih živo izrazila, kar sta sama doživela kot proletarca. Pesmi v reportaži so bile povezane z medgovori. Vmes pa so se vsebinsko smiselno vrstile pesmi, ki jih je pel pevski zbor »Moškriča«. Tako se je pred našimi duhovnimi očmi razvila cela doba delavskega gibanja s številnimi boji za delavske pravice, s stavkami, demonstracijami in s trpljenjem delavstva v kapitalizmu. Reportaža pa je prikazala tudi zmagovito narodno-osvobodilno borbo pod vodstvom KPJ, osvoboditev domovine, polet delovnega ljudstva za obnovo dežele in zgraditev socializma. Tako je prireditev dosegla svoj namen...«

*

Sestavljalca programa pa je dodal še tole:

»Če bi sodelovalo še več tovarišev in tovarišic iz podjetja, bi bil program lahko precej boljši. Spočetka se je prijavilo za govorni zbor dva in dvajset ljudi. Na prireditvi jih je nastopilo le dvanajst. Kaj se je zgodilo z desetimi? Prav zaradi njih je bilo treba izpustiti dve dobri recitaciji. Tudi druge recitacije bi bile precej boljše, če bi bil zbor številnejši.

Velja za tiste, ki so nastopali, in za one, ki niso: Mnogo premalo discipline je bilo! Tisti, ki so vztrajali, pa so prihajali na vaje neredno.

Sklenili smo, da nas bo prihodnjič sodelovalo mnogo več. Končno hočemo dokazati, da je tudi pri nas mogoče živahno kulturno delo.«

Otonu Župančiču

Opojnost čiste pesmi se preljuje,
Tokove misli pozlati vse nove —
Odperta pot poslej je na vrhove,
Nesmrtnost narod naš iz »Čaše« pije.

Upornik - zimzelen pod snegom klije:
Življenju kazal pot si čez grobove,
Upor odprl je ljudskih sil cvetove —
Poznaš, poet, svoj dolg, ko boj se bijel!

Atomske dobe mrak nas ne zagrne,
Nikoli ne zastrupi ljubezni —
Človeštvu vero naša zmaga vrne:

Izbruhne iz srca največja šla,
Čist ogenj vse izžge laži boleznij —
Ubrana pesem svet bo še vodila.

Štirideset let je delal v naši tiskarni

Dne 22. maja letos je minilo 40 let, odkar je stopil v naše podjetje tov. **Jakob Štefančič**. Leta 1909, je prišel med tiskarsko delavstvo in se s svojo pridnostjo, vestnostjo in natančnostjo povzpел od pomožnega delavca leta 1917. do kvalificiranega stereotiperja. Tov. Štefančič je primer, kako si človek z marljivim delom lahko izboljša svoj življenjski položaj, saj so bili v prejšnjih časih po tiskarnah predelavci ali oddelkovodje po večini Nemci in so naši ljudje le s težavo lahko prepričali naše podjetnike, da so lahko prav tako zmožni, če ne še bolj

NAŠ POČITNIŠKI DOM V LOVRANU — ODPRT

Dobili smo počitniški dom. Marsikdo pa ne ve, koliko truda, skrbi in stroškov je bilo treba, da smo dom končno odprli.

Na skromni slovesnosti v Lovranu, ko je sindikalna podružnica izročila dom svojemu namenu, je predsednik tov. Jože Urbančič povedal, kako smo si dolgo prizadevali, da bi tudi naše članstvo imelo primeren večji počitniški dom. Upravni odbor je že zdavnaj sklenil, da mora naša podružnica dobiti počitniški dom. Lani je tovariš Gašperlin prejel pooblastilo, da najde ob morju primerno poslopje, ki bi ga podružnica najela. Tov. Gašperlin je dobro opravil svojo nalogo. V Lovranu je odkril poslopje, ki ustreza našemu namenu. Sklenili smo ugodno pogodbo, tako da je podružnica zavarovana pred neprijetnimi presenečenji. Lastnik ji pogodbe ne more odpovedati. Najemnina ni previsoka. Dom ima zelo lepo lego blizu morja. Ločen je od prometnega hrupa in prahu, prometne zveze pa so vendar zelo ugodne: pet minut od avtobusne postaje in dobra ladijska zveza za izlete po morju. Ob domu je dovolj prostora za bivanje na prostem; gostje se lahko sončijo ali pa tudi stopijo v prijetno senco v gozdiček nad domom. Hkrati more dom vzeti pod streho do 35 dopustnikov. Sob je osem. V njih so po štiri ali tri postelje.

Naše požrtvovalno članstvo je storilo zelo mnogo za ureditev okolice doma, pa tudi za notranjo ureditev. Mnogo je pripomogla uprava podjetja, da smo premagali začetne težave. Članstvo je lepo obdelalo ekonomijo.

Izlet v Lovran 22. maja, ko smo dom odprli, je bil za podružnico lep praznik, ki ga je treba vpisati v kro-

niko uspehov našega sindikata. Tovariš predsednik je v svojem govoru pravilno prikazal veliko razliko med nekdanjimi in sedanjimi razmerami. Tedaj delovni ljudje niso odpirali svojih počitniških domov. V letoviščih ob morju so lenarili izkoriščevalci delovnega ljudstva ter uživali sadove trpečega delavstva. Zdaj pa, ko ima delovno ljudstvo samo v rokah svojo usodo, je mogoče, da vsakdo, ki več prispeva skupnosti, od nje tudi več prejme. Naši najboljši delavci si bodo nabirali nove sile ob morju, da bodo mogli še nadalje izpolnjevati svoje delovne naloge z enako vnemo. To je zdaj tem lažje, ker člani sindikatov in njihovi svojci uživajo tudi posebne vozne olajšave. V domu pa imajo popust. Celotna dnevna oskrba znaša 120 din za člane naše podružnice.

Naš sindikat pa pošilja na počitnice posamezne člane, ki jim sam plača oskrbo v domu. Prvih deset dni je šlo v Lovran na brezplačne počitnice šest ljudi: dve delavki iz knjigovoznice in po en stereotiper, strojnik, vratar in ročni stavec. Zanimanje za letovanje v Lovranu je veliko. Za julij in avgust ne bo več mogoče sprejemati prijavi (sprejema jih komisija za socialno skrbstvo in dopuste). Najbolje je, da se prijavi čimprej tudi za jesenske mesece, ko bo v Lovranu še vedno prijetno toplo. — Vsem pa, ki preživljate počitnice v Lovranu, polagamo na srce: Varujte našo skupno imetje! Ne delajte škode v nasadih in v domu! Ne pozabite, koliko truda je vloženega v vsem tem. Počitnice boste preživeli še v tem lepši zavesti, če se boste zavedali, da nam dandanes skupno delo rodi skupne sadove, ki jih moremo uživati tudi v letoviščih, o katerih včasih nismo smeli niti sanjati.

kakor tujci. Naš jubilar pa je bil strokovnjak v svoji stroki in ni štedil s svojim znanjem, saj je v tej dolgi dobi vzgojil vrsto res dobrih stereotiperjev, kateri danes z uspehom uporabljajo njegovo znanje. Tudi v narodno-osvobodilni borbi je tov. Štefančič sodeloval kot aktivist in imel med okupacijo nešteto neprilik, saj so živeli ilegalno pri njem tovariši, ki so danes na visokih položajih ljudske oblasti.

Dne 1. junija je tov. Štefančič po delu v zdravju zelo škodljivem oddelku stopil v zasluženi pokoj. Ves delovni kolektiv tiskarne Ljudske pravice mu ki jubileju iskreno čestita in mu želi uživati mnogo srečnih in zadovoljnih let. Goslar

SŠD GRAFIČAR, SINDIKALNI MOŠTVENI PRVAK LJUBLJANE LETA 1949

Kot nekak slovesen zaključek sindikalnega šahovskega tekmovanja v sezoni 1948/49 je GO Zveze sindikatov Slovenije zbral 28. aprila še enkrat vse ljubljanske šahovske sekcije v veliki dvorani Lito-stroja. Ko je tov. Makše v svojem govoru naštel vse uspehe sindikalnega šaha v tej sezoni in je predsednik ljubljanskega šahovskega okrožja dr. Bajec navdušil za šah vse navzoče sindikaliste, je tovariš Stanejčič razdelil lepe demonstracijske deske vsem petim ljubljanskim skupinskim zmagovalcem. Moštvo FD Poštar pa je prejelo poleg tega še lep pokal kot zmagovalec in sindikalni prvak Slovenije za leto 1948/49.

Takoj nato pa se je pričel velik moštveni brzoturnir. Vsako moštvo je nastopilo s šestimi igralci. Prijavilo se je 56 ljubljanskih sindikalnih šahovskih sekcij s 336 igralci, kar je doslej rekordno število in viden dokaz množičnosti šaha. Nastopil je tudi SŠD Grafičar, ki se je ob tej priliki prvič predstavil pod tem imenom v šahovski javnosti. Igrali so po cup-sistemu, to je: moštvo, ki borbo izgubi, izpade iz nadaljnega tekmovanja. To je edino mogoče način, da se tako ogromen brzoturnir zaključi v enem večeru.

V prvem kolu smo imeli za nasprotnike ljubljanske tramvajere, ki so nam pa »povozili« samo tov. Jerana, vsi drugi smo zmagali in postavili rezultat 5:1. Tramvaj je izpadel in Grafičar je v drugem kolu zopet zmagal s 5:1 v borbi s Prehrano, katere žrtev je bil sedaj tov. Hlavaty. Tako smo se znašli v III. kolu z močnim Institutom za elektro-zveze, ki smo ga tudi premagali s 4 in pol:1 in pol. Zanimivo je, da je imel naš »as« Franjo Rupnik na četrti deski za nasprotnika mojega brata Karla Hrena, medtem ko sem imel jaz na prvi deski opravka z njihovim igralcem ing. Rupnikom. Torej sta se v tem matchu odigravali dve partiji Hren-Rupnik hkrati in obe je »kasiral« SŠD Grafičar v svoje dobro! S to zmago smo se plasirali v četrtfinale. Nasproti se nam je postavila odlična ekipa DOZ-a, ki smo jo s 4:2 izločili po trdi borbi. Napetost med tekmujočimi igralci je naraščala, kajti samo štiri moštva so še tekmovala, vse drugo je že izpadlo. Žreb nam ni bil naklonjen, ker nas je v polfinalu čakal letošnji sindikalni prvak Slovenije FD Poštar, ki je bil vsekakor favorit. Toda naše borbeno moštvo ni popustilo, trud je bil poplačan v obliki častnih 3:3! Po pravilih je zmagovalec moštvo, ki ima boljši rezultat na višjih deskah. To pa je bila ekipa Grafičarja, ki je zmagala na prvi in peti, medtem ko so Poštari dobili drugo in šesto, tretja in četrta deska pa se je končala remis. Tako se je zgodilo, česar ni nihče pričakoval, Grafičarji so izločili Poštarije! Finale. Precej napetih živcev, zaradi krasnega uspeha v polfinalu smo se v zadnjem kolu zagrizeno vrgli v borbo z odlično Prosveto, ki smo jo po hudi in dolgotrajni igri lepo premagali s 4 in pol:1 in pol!

SŠD Grafičar si je tako priboril prvi lep uspeh v šahu in pokazal zadovoljivo igro. Prav s svojo borbenostjo in zagrizenostjo za naše novo poklicno društvo je uspelo naši šahovski ekipi doseči take rezultate proti celi vrsti renomiranih nasprotnikov. Glavni odbor Zveze sindikatov Slovenije je poklonil krasno plaketno zmagovalcu tega moštvenega brzoturnirja SŠD Grafičarju.

Ena izmed obeh zmagovitih iger proti FD Poštariju na tem sindikalnem moštve-

nem brzoturnirju se je razvijala takole (tempo te partije je bil deset sekund za eno potezo):

Polfinale I. deska 28. IV. 1949

Beli: Hren Lado (Grafičar)

Črni: Germek Milan (Poštar)

1. d4, Sf6, 2. Sf3, e6, 3. e4, d5, 4. Sc3, c6, 5. e3, Sbd7, 6. Dc2, Le7, 7. Ld3, 0—0, 8. 0—0, a6, 9. Td1, dc, 10. Lc4, b5, 11. Ld3, Lb7, 12. a3, Tc8, 13. De2, c5, 14. Sg5, Db6, 15. dc, Lc5, 16. b4, Le7, 17. Lb2, Tc3, 18. Lc3: Dc6, 19. Se4, Se4, 20. Le4, De4, 21. f3, Dc6, 22. Tac1, Td8, 23. Lg7, Db6, 24. Le3, Dd6, 25. Lc5, Sc6, 26. Td6, Ld6, 27. bc, Lc7, 28. c6, Lc8, 29. Dc2, e5, 30. Dc5, Td2, 31. De7, Ld8, 32. De8+, Kg7, 33. De5+, Lf6, 34. Db8, Le6, 35. c7, Lb2, 36. c8D, Lc8, 37. Tc8, La3, 38. Dg3+, Kf6, 39. Tc6+, Ke7, 40. Dh4+, Kd7, 41. Ta6, Lc5, 42. Dg4+, Kc7, 43. Df4+, Kb7, 44. Df6, Le3:+, 45. Kf1, Tc2, 46. Ta1, b4, 47. De7+, Kc6, 48. De4+ in črni odneha.

Državni prvak Vasja Pirc je na matchu Jugoslavija - Švica s precizno pozicijsko igro lepo zmagal. Oglejmo si partijo!

Jugoslavija - Švica

Beli: Christoffel (Švica)

Črni: Pirc (Jugoslavija)

1. e4, d6, 2. d4, Sf6, 3. Ld3?, e5, 4. Se2, Le7, 5. c4, 0—0, 6. Sc3, Sbd7, 7. f3?, c6!, 8. Le3, ed!, 9. Sd4:, d5!, 10. cd, cg, 11.0—0, Se5, 12. Tac1, Sd3, 13. Dd3:, de, 14. Se4, Se4, 15. fe, Lf6, 16. Tc5, Le6, 17. Th5?, g6, 18. Tf6:!, Df6:, 19. e5, Dd8, 20. Lg5, Da5!, 21. Dg3, Tfd8!, 22. Th4, Da2:, 23. h3, Db2, 24. Le3, Ld5, 25. Sf5?, Db1+. Beli se vda.

V medmestnem dvoboju je bila odigrana zanimiva in teoretsko važna partija med

Moskva - Budimpešta.

Beli: Bronštejn (Moskva)

Črni: dr. Szily (Budimpešta)

1. d4, d5, 2. c4, e6, 3. Sc3, c6, 4. e4!?, de, 5. Se4, Lb4+, 6. Ld2!?, Dd4:, 7. Lb4:, De4:+, 8. Le2, Sa6, 9. Lc3, f6, 10. Ld6!, Ld7?, 11. 0—0—0, 0—0—0, 12. Dg3!, Dg6?, 13. De3, b6, 14. Sh3, Dh6, 15. f4, Se7, 16. g4!, e5, 17. Ld2!, Sc5, 18. Da3, e4, 19. Sf2, Kb7, 20. f5, Dh4, 21. Le3 Sd3+, 22. Sd3: ed, 23. Td3:, Sf5:!, 24. Thd1! — črni se vda.

Hren Lado

NAŠA TELEFONISTKA IN TEŽAVE S TELEFONOM

Človek bi mislil, ko lepo prosi našo telefonistko, naj ga zveže s to in s to zaželeno telefonsko številko, da bo v nekaj sekundah že izpolnjena njegova želja in da bo lahko nadaljeval s svojim delom, ko se je pogovoril s naročnikom, ki je naročil to in to tiskovino. In naša telefonistka opravi to naročilo po svoji vestnosti in dolžnosti takoj — toda... naš splošni telefonski promet je preobremenjen in zveže ni mogoče dobiti. Pri najboljši volji ni mogoče ustreči tovarišu ali tovarišici, ki čaka nestrpnost na zvezo in v duhu godrnja na vse mogoče viže — toda tega ne ve in zgodi se tudi zelo pogosto, da noče vedeti, da nastajajo vse mogoče zapreke pri telefonskih aparatih in tudi na pošti. Sedaj pa joj... živci začenjajo popuščati in — zopet št. 50... »Kaj je z mojo številko? Že pol ure čakam, pa še nisem dobil zveze! Kaj pa vendar delate? Ali spite? Kličite toliko časa, da se zaželeni naročnik oglasi!« se vsuje toča neprijaznih besed na telefonistko.

Temu pa ni tako! Tovariš ali tovarišica, ali se zavedaš, da je med tem časom, ko si ti naročil neko določeno telefonsko številko, zahtevalo številke že pet ali še več drugih službenec in vsem se itako zelo mudi, da jih kar vzdiguje s stolov, ko tudi oni niso takoj uslišani.

In še nekaj je treba upoštevati — in to posebno tisti, ki zahtevajo medkrajevni razgovor. Takole se po navadi zgodi: »Tovarišica, kličite, prosim, Kranj, to in to tovarno, številko pa sami poiščite v imeniku, saj imate čas!« Samo tisti, ki nima vpogleda v delo telefonistke, lahko kaj takega reče. Kajti zelo pogosto se zgodi, da naenkrat kliče po več številki in je treba vse takoj vezati po želji tistih, ki kličejo, in mnogokrat se sprejemati odnosno čakati na medkrajevno zvezo — telefonistka pa naj vzame v roko telefonski imenik in naj išče, kakšno številko ima dotična tovarna! Zato naj vsakdo upošteva vse navedene težave in zapreke in naj točno pove zaželeno številko in čaka, da bo zveza prosta in njegov pogovor mogoč.

Zgodijo se tudi primeri, ko nekdo naroči medkrajevni pogovor in na dolgo in široko razlaga, kako je stvar važna

in nujna in da bo počakal pri aparatu toliko časa, da bo dobil zvezo. Telefonistka naredi svojo dolžnost, srečo je imel naročnik, kajti iz Maribora je dobil zvezo že čez pet minut. Ali pa mislite, da je naročnik, ki je tako neumiljeno mrcvaril našo telefonistko z nujnostjo in važnostjo, pri telefonu v svoji sobi? Ne — ni ga. Šel je v menzo na kosilo in tam pojedel poleg kosila tudi važnost in nujnost telefonskega razgovora. Ne samo to, da je sam sebe postavil na laž, ker je zahteval razgovor takoj zaradi važnosti, tudi nepotrebni stroški nastajajo zaradi njegove malomarnosti in nepravilnega odnosa do dela.

Poleg vseh teh naštetih neprilik je pa treba upoštevati tudi to, da naši dve telefonistki opravljata poleg redne službe tudi delo v obratni ambulanti in da se neštokrat zgodi, da prav takrat, ko je telefon najbolj obremenjen, to se pravi kadar kličejo naročniki drug za drugim, tako da bi človek obupal — pa pride ta ali oni ponesrečenec in prosi za prvo pomoč, ali pa kdorsibodi — eden po kapljice, drugi po tablete, enega boli želodec, drugega glava (posebno ob ponedeljkih) — in v teh primerih bi moral imeti človek deset rok in glav, da bi lahko vsem ustregel.

To naj upoštevajo tudi tisti, ki so pri naročilu telefonskih pogovorov najbolj neugnani, in morda so prav pri njih tisti telefonski razgovori najbolj »važni«, katerim pravimo tudi privatni in ki vsebujejo približno takele stavke: »Zdravo, Marjanca, ali greš zvečer v kino? Če pa ne greš, kje se potem dobiva?« itd.

Zato naj vsakdo, ki uporablja zvezo po naši telefonski centrali, upošteva tole:

Ko želiš telefonično govoriti s komer koli, poskušaj najprej priključiti številko sam in če ti to ne uspe, išči zvezo po centrali.

Če naročiš medkrajevni pogovor, se ne oddaljuj od svojega mesta, kajti s tem povzročiš večkrat velike nepotrebne stroške.

Če boš vse to upošteval, bodo tebi in telefonistki prihranjeni mnogi nepotrebni razgovori in tudi razburjati se ne bo treba tebi in telefonistki.

Sušnikova